

Учитељски факултет
Универзитет у Београду

Име и презиме _____

Број индекса _____

Број мобилног телефона _____

Изборни предмети у првој години студија

Студијски програм за образовање учитеља

школска 2023/24. година

Изборни општи курс I

- Тумачење Библије I*
- Увод у студије глобализације**
- Историја француске цивилизације
- Интеркултурално образовање (само у Вршцу)
- Енглески језик за децу уз песму и покрет (само за полазнике Модула енглеског језика)

Изборни педагошко-психолошки курс I

- Историја педагогије
- Специјална педагогија
- Савремене педагошке теорије
- Стратегије успешног учења
- Дигитална писменост у васпитно-образовној делатности***
- Рачунари у савременом друштву (само за полазнике Програма рачунарство и информатика у основној школи)
- Архитектура рачунара и рачунарске мреже (само за полазнике Програма рачунарство и информатика у основној школи)

Изборни предметни курс I

- Правопис и књижевнојезичка норма***
- Правопис и књижевнојезичка норма у румунском језику (само у Вршцу)
- образовање за демократију и грађанско друштво**
- Геометријски објекти у равни и простору
- Керамика у основној школи 1
- Камерна музика I
- Хор I*
- Пливање

* Предмет се реализује и у Наставном одељењу у Вршцу

** Предмет се реализује и у Наставном одељењу у Новом Пазару

*** Предмет се реализује и у Наставном одељењу у Вршцу и Новом Пазару

По наставном плану Факултета, студенти на Студијском програму за образовање учитеља бирају три изборна предмета, по један из сваке од наведених области (Општи курс, Педагошко-психолошки курс, Предметни курс).

Изборни општи курс I

■ ТУМАЧЕЊЕ БИБЛИЈЕ I

■ Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Валентина Хамовић

Циљ предмета: Циљ овог једносеместралног курса је упознавање студената са *Библијом*, њеним настанком, композицијом књиге, могућим приступима и начинима читања. Курс треба да има улогу водича кроз једну од најобимнијих, а свакако, и најзначајнијих књига у европској културној историји.

Садржај предмета: 1. Јеврејска историја и култура пре и у време појаве Библије (X в. п.н.е. – II в. н. е); 2. Настанак Библије; 3. Језици Библије; 4. Тумачења Библије (теолошко, митолошко, антрополошко, симболичко); 5. Композиција: старозаветне и новозаветне књиге; 6. Библијска историја – од Постања до Апокалипсе; 7. Књижевне врсте; 8. Библијска антропологија; 9. Библија и морал (старозаветни и новозаветни закони); 10. Библија у књижевности, уметности и култури.

Литература:

- **Библија 2002:** *Библија / Свето писмо Старога и Новог завјета*. Београд: Свети архијерејски синод Српске православне цркве.
- **Ракић 2002:** Радомир Ракић, *Библијски речник*. Београд: Златоусти.
- **Стојановић 2008:** Љубивоје Стојановић, *Тумачење Библије*. Београд: Учитељски факултет.

■ УВОД У СТУДИЈЕ ГЛОБАЛИЗАЦИЈЕ

■ Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: писмено и усмено
■ Статус: изборни ■ проф. др Урош В. Шуваковић

Садржај наставе: Наставни план обухвата програм предавања. Кроз предавања се: сагледава процес глобализације као најважнијег друштвеног мегатренда савременог доба, указује на њен значај за друштвене промене, одређује овај појам и успоставља однос појма глобализације и њему блиских појмова: глокализације, гробализације, мондијализације, "новог светског поретка"; дефинише се однос између глобализације, глобализма и глобалитета; елаборира се становиште због чега глобализација не може да се редукује само на свој економски аспект, већ је нужно говорити и различитим димензијама глобализације; сагледава транзиција као елемент савременог процеса глобализације; разматрају се последице савремене фазе процеса глобализације и њене различите димензије.

Циљеви наставе:

- Упознавање студената са социолошким питањима везаним за процес глобализације и са њом повезаним појавама
- Упознавање студената са значајем социолошког проучавања процеса глобализације
- Упознавање студената са утицајем процеса глобализације на конкретне друштвене појаве са којима се свакодневно суочавају и које се без сагледавања овог утицаја не могу у целини објаснити нити разјаснити
- Развијање код студената способности аргументованог и критичког мишљења
-

Облик наставе: Настава се одвија у облику предавања заснованих како на монолошкој тако и на интерактивној методи, те на консултацијама које држи наставник.

Начин оцењивања рада и резултата студената: Испит се полаже усмено. Услов за полагање испита јесте извршење предиспитних обавеза (редовно и активно похађање предавања и положен колоквијум).

Литература:

Обавезна

1. Вулетић, В. (прир, 2003). *Глобализација: мит или стварност*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства

2. Митровић, Љ. (2013). *Увод у студије глобализације*. Косовска Митровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини

3. Шуваковић, У. (2014) *Транзиција: прилог социолошком проучавању друштвених промена*. Косовска Митровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини

Допунска

1. Антонић, С. (2013). "Пинк транзиција у Србији - шест теза за разумевање наших културних прилика", *Култура* бр. 140, стр. 272-292 doi:10.5937/kultura1340272A

2. Голенкова, З. Т, Голијусова, Ј.В. (2014). „Прекаријат као нова друштвена група у глобалном друштву“, *Зборник радова Филозофског факултета у Приштини XLIV(1)/2014*
<http://dx.doi.org/10.5937/zrffp44-6006>

3. Марковић, Д.Ж. (2014). *Људска права и глобализација*. Косовска Митровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини

4. Печујлић, М. (2002). *Глобализација: два лика света*. Београд: Гутенбергова галаксија

5. Попић, С, Шуваковић, У. (2014) „Академик Радомир Д. Лукић - претеча проучавања глобализације у Србији“, *Теме* 1/2014: 377-390 <http://teme2.junis.ni.ac.rs/public/journals/1/previousissues/teme1-2014/teme%201-2014-20.pdf>

■ ИСТОРИЈА ФРАНЦУСКЕ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ

■ Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни
■ проф. др Ана Вујовић

Циљ предмета: Упознавање са богатством и разноврсношћу цивилизације Француске кроз кратак преглед њеног развоја од самих почетака у праисторији, преко најважнијих догађаја у каснијим епохама који су утицали на стварање француске државе, културе и духа. Ширење опште културе и развој толеранције.

Исход предмета: Стицање основних идеја о најважнијим историјским догађајима, развоју идеја и уметности, као и о променама у друштвеном и свакодневном животу људи.

Садржај предмета: 1. Рано доба. Античка Галија. Романизација Галије. Настанак и развој француског језика. 2. Франачка у средњем веку: преглед историјских догађаја. Романика и готика у архитектури. 3. Епски и куртоазни идеализам; грађански реализам. Криза и опадање средњовековне цивилизације. 4. Доба хуманизма и ренесансе. Развој уметности и науке. Рад на богаћењу и нормирању француског језика. 5. Преглед историјских догађаја и друштвени живот у Француској у 17. Веку. Архитектура и вртови 6. Уметност барока и класицизма. Трагедија и комедија у 17. веку. Психолошки роман, басне. 7. Доба просвећености, развој филозофије и науке, енциклопедија. Друштвени живот у 18. веку. 8. Развој примењене уметности и уметничких заната; призори из свакодневног живота у сликарству. Нови књижевни жанрови: путопис, епистоларни роман. 9. Преглед бурних историјских догађаја и смене режима у 19. веку. Уметнички правци, обнављање интересовања за средњи век. 10. Друштвени и свакодневни живот. Велики архитектонски подухвати. Развој идеја и науке. 11. Српско-француске културне везе од средњег века до почетка 19. века. 12. Француско-српска културна прожимања у 19. веку

Методe извођења наставe: Предавања, самостални рад студента и припрема презентације на самостално изабрану тему из области историје француске цивилизације.

Провера знања и оцењивање рада студената: Писмени испит и усмена презентација

Литература:

- С. и Г. Витановић. *Француска цивилизација*. Београд: Центар за геопоетику (стр. 11-119)
- А. Вујовић (2011). *Српско-француска сусретања*. Београд : Учитељски факултет. (стр. 13- 87

■ ИНТЕРКУЛТУРАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ

■ Семестар: 2 ■ Фонд часова: 30 ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: израда и одбрана испитног рада ■ Статус: изборни ■ проф. др Маринел Негру
(Предмет се реализује само у Вршцу)

Циљ предмета

Познавање и примена принципа који управљају интеркултуралним образовањем. Развијање интегративне визије о интеркултуралном образовању и његовим методама; Стицање знања и вештина потребних будућем учитељу, који ће образовати ученике у глобализованом, разноврсном и мултикултурном свету, за пројектовање, спровођење и вредновање ситуација учења интеркултуралног карактера; Испољавање одговорног, позитивног става према различитим културама и њихове интеракције са сопственом културом.

Садржај предмета

1. Култура. Идентитет. Постојање. 1.1. Култура. Концепт. Значења; 1.2. Идентитет. Културне димензије идентитета: језик, религија, етничка припадност, регија, раса, духовне вредности итд.; 1.3. Однос идентитет-постојање; 1.4. Стереотип. Предрасуде. **2. Мултикултурализам. Интеркултуралност.** 2.1. Мултикултурализам. Значења; 2.2. Интеркултуралност. Значења; 2.3. Модалитети управљања конфликтима у интеркултуралном окружењу; 2.4. Интеркултуралност и образовање. **3. Интеркултурално образовање.** 3.1. Интеркултурално образовање. Концепти; 3.2. Пројектовање, организовање, спровођење, оцењивање и уређивање активности интеркултуралног учења; 3.3. Добре праксе у интеркултуралном образовању.

Начин полагања предмета: Студенти бирају тему рада у договору са наставником, а у складу са њом добијају препоруку о одговарајућој литератури и изворима које треба узети у обзир.

Основна литература

- Аџаји, М. (2011). *Multikulturalno i interkulturalno obrazovanje: razvoj interkulturalne osetljivosti*. Univerzitet u Novom Sadu, Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji.
- Banks, J.A. (1999). *An Introduction to Multicultural Education (2nd ed.)*. Boston: Allyn&Bacon.
- Cvetanović, Z., Negru, M. (2015). The pedagogical access on interculturalism as a methodological challenge in education. *Journal Plus Education*. Vol. XIII, No. 2, 95-101. <http://www.uav.ro> > journals < educatia-plus
- Dasen, P., Perregeaux, C., Rey, M. (1999). *Educație interculturală*. Iași: Editura „Polirom”.
- Mrnjauš, K. Rončević, N. Ivošević, L. (2013). *Interkulturalna dimenzija u odgoju i obrazovanju*. Rijeka: Filozofski fakultet.
- Nedelcu, A. (2008). *Fundamentele educației interculturale*. Iași: Editura „Polirom”.
- Negru, M., Ilica, A. (2007). *Comunicarea didactică*. Vršac: Viša škola za obrazovanje vaspitača.
- Rus, C., Bota, O. (coord.) (2002). *Educație interculturală în societăți multietnice*. Timișoara: Institutul Intercultural.

Допунска литература

- Đuranović, M., Klasnić, I. (2012). Interkulturalna kompetencija učitelja u primarnom obrazovanju - pravilo ili izuzetak? U: Posavec, K., Sablić, M. (ur.). *PEDAGOGIJA I KULTURA* (93-99). Drugi kongres pedagoga Hrvatske *PEDAGOGIJA I KULTURA*, Opatija, 24. 25. i 26. 09. 2012. Zagreb: Hrvatsko pedagogijsko društvo. projects.tempus.ac.rs > [project_resource](#) > [2029_Zbornik_radova](#)
- Gošović, R., Mrše, S., Jerotijević, M., Petrović, D., Tomić, V. (2007). *Vodič za unapređenje interkulturalnog obrazovanja*. Beograd: Grupa Most, Fond za otvoreno društvo.
- Negru, M. (2008). Contemporary education and neoliberal globalization. *AGORA*. Vol. II, No. 4, 50-58. <http://www.uav.ro> > journals < educatia-plus
- Negru, M. (2008). Children and Intercultural Personality Development. U: *Research and Education in Innovation Era* (287-294). Aurel Vlaicu University of Arad, Romania. <http://www.uav.ro> > journals < educatia-plus
- Negru, M. (2013). Educational potential and cultural pluralism in the primary school. *Journal Plus Education*. Vol. IX, No. 14, 77-86. <http://www.uav.ro> > journals < educatia-plus
- Negru, M. (2015). Interculturalism and civil society. *Journal Plus Education*. Vol. XII, Nr. 1, 101-108. <http://www.uav.ro> > journals < educatia-plus
- Stojanović, A., Gokov-Rajić, A., Negru, M. (2018). Interkulturalna senzitivnost studenata u kontekstu migracija. *VASPITANJE I OBRAZOVANJE*, No. 1-2, 17-35. <https://www.zuns.me> > [vaspitanje-i-obrazovanje](#)

■ ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК ЗА ДЕЦУ УЗ ПЕСМУ И ПОКРЕТ

■ Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: писмено, усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Наташа Јанковић, доц. др Александра Стошић, проф. др Драган Бранковић ■ само за полазнике Модула енглеског језика

Циљ предмета: Упознавање студената са фонолошким елементима и кључним прозодијским и ортоепским аспектима енглеског језика. Увежбавање наведених елемената путем дечијих песама, ритмичких вежби и окретних игара у оквиру интегрисане наставе Енглеског језика, Музичке културе и Физичког васпитања.

Исход предмета: Студенти ће овладавати правилним изговором у енглеском језику у његовим наведеним битним аспектима. Научиће неколицину дечијих песама и плесних игара примерених дечијем (пред)школском узрасту.

Садржај предмета:

Теоријска настава

Енглески језик: увод у фонолошке елементе енглеског језика: правилан изговор, акценат, ритам, интонацију и дикцију. Упознавање са терминологијом везаном за дечији свет музичке културе и физичког васпитања. Музичка култура: основе рада на вокалној техници (вокализе, вежбе дисања), рад на интерпретацији дечијих песама, звучна и музичка прича. Физичко васпитање: подучавање студената правилном кретању и физичком извођењу ритмичких вежби које прате избор песама, тапшалица, бројалица и лаких плесних игара за децу.

Практична настава

Увежбавање правилног изговора, акцентовања, ритма, интонације и дикције на основу одабраних кратких текстова, песама, бројалица, тапшалица и рецитација на енглеском језику. Правилно гласовно, ритмичко и инструментално извођење дечијих песама и рецитација на енглеском језику. Увежбавање разноликих формација и кретњи и правилно извођење покрета у оквиру дечијих игара у затвореном и на отвореном простору.

Методе извођења наставе: Предавања, демонстрација, практичне вежбе уз текст, песму и покрет, самостални практични рад студената.

Провера знања и оцењивање рада студената: Писмена и усмена провера знања и практични рад.

Литература:

Одабрани одломци:

Roach, P. (2009). *English Phonetics and Phonology. A Practical Course*. Cambridge: CUP

Бранковић, Д. (2012). *Основе физичког васпитања и спорта*. Београд: Драслар партнер

Jankovic, N. (2007). *Learner and Teacher in a Meaningful Context. Education and Global Society Challenges*. (143-149). Nowy Sącz: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, Poland.

Stošić, A., Janković, N. (2020). *Integrisanje muzičkih i jezičkih sadržaja i veština u okviru predmeta Engleski jezik za decu uz pesmu i pokret. Invoacije u nastavi*, br. XXXIII, 2020/4. Beograd: Učiteljski fakultet. str. 61–78. DOI: 10.5937/inovacije2004061S

<https://learnenglishkids.britishcouncil.org/en>

Изборни педагошко-психолошки курс I

■ ИСТОРИЈА ПЕДАГОГИЈЕ

Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: писмено и континуирана евалуација истраживачких задатака, активности на предавањима ■ Статус: изборни ■ проф. др Ивица Радовановић

Циљ предмета: (1) Упознавање са историјом педагошке мисли, развијање критичког односа према историјском педагошком наслеђу и различитим теоријско-методолошким приступима у области историје педагошких идеја. (2) Упознавање са развојем просвете, школства и педагошке мисли у Србији, оспособљавање за критичко разумевање друштвено-историјског контекста у коме су се развијали просвета и школство у Србији и за самосталну интерпретацију дела српских педагога.

Садржај предмета:

Теоријска настава

Развој античке педагошке мисли, концепција васпитања у средњем веку, педагошке идеје у доба хуманизма и ренесансе. Ј. А. Коменски и развој нововековне педагогије. Концепција васпитања Џ. Лока, Ж. Ж. Русоа и Ј. Х. Песталоција. Развој педагогије као академске дисциплине – педагошка мисао Ј. Ф. Хербарта. Педагошки правци и системи у првој половини 20 века – индивидуална и социјална педагогија, радна школа и прогресивистичка педагогија, експериментална и духовно-научна педагогија.

Просвета, васпитање и образовање у Србији у средњем веку и у доба турске власти. Организација и рад српских школа у Хабзбуршкој монархији – Аустро Угарској. Школски систем, школско законодавство, наставни планови и програми, настава, ученици и наставници у Србији у периоду 1804-1941. године. Идејни развој педагогије у Србији: педагошки рад и мисао С. Д. Поповића, В. Бакића, С. Окановића, С. Аџића, Ј. Миодраговића, В. Младеновића, М. Милошевића, П. Радосављевића, М. Шевића и В. Ракића. Развој педагошког образовање учитеља у Србији у периоду 1804–1941. године – оснивање и рад учитељских школа, историја образовања васпитача. Развој српске педагошке периодике. Педагошка историографија и усмена историја као поступак прикупљана података из области историје школства.

Литература:

1. Тешић, В. (1990). *Општа историја педагогије* – ауторизована скрипта
2. Ценић, С. и Петровић, Ј. (1990). *Васпитање кроз историјске епохе*. Ниш: Учитељски факултет
3. Илић, А. (2005). Школски систем, наставници и ученици у Србији 1804-1941. У *Два века образовања у Србији*, Институт за педагошка истраживања, Београд, 109-148.
4. Поткоњак, Н. (2012). *Педагогија у Срба*. Београд: САО, стр. 336-355.
5. Историја школства у Србији – приручни материјал састављен за потребе предмета.

■ СПЕЦИЈАЛНА ПЕДАГОГИЈА

Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено и континуирана евалуација истраживачких задатака, активност на предавањима ■ Статус: изборни ■ проф. др Ивица Радовановић и проф. др Јасмина Ковачевић

Циљ курса је упознавање студената са основним научним сазнањима у области специјалне педагогије, са основном терминологијом и развојним путем конституисања система заштите, васпитања и образовања деце и омладине ометене у развоју кроз однос друштва у различитим историјским епохама. Упознавање са актуелним моделима васпитања и образовања, као и специфичностима у односу на врсту и степен ометености.

Садржај курса:

Теоријска настава

Конституисање и развој специјалне педагогије. Циљ и задатак специјалне педагогије. Однос специјалне педагогије и дефектологије и других наука. Однос друштва према особама ометеним у развоју кроз историју. Настанак и карактеристике васпитно-образовних институција за децу ометену у развоју у свету и у нашој земљи. Модели образовања деце ометене у развоју: од сегрегације, до интеграције и инклузије. Специфичности образовања и васпитања слепе и слабовиде деце. Развој и примена Брајеве азбуке. Специфичности у образовању и васпитању глуве и наглуве деце. Невербална комуникација и знаковни језик. образовање и васпитање деце са моторичким сметњама и тешкоћама и хроничним болестима. Деса са вишеструком ометеношћу и могућности васпитања и образовања. Специфичности заштите, образовања и васпитања деце са интелектуалном ометеношћу. Поремећаји у понашању: превенција и облици испољавања. Креирање инклузивног окружења и развијање позитивних ставова према инклузивном образовању. Упознавање са специјализованим институцијама у којима се реализује заштита и васпитно-образовни рад са децом омладином ометеном у развоју

Литература:

1. Славнић, С., Веселиновић, И.(2015). *Увод у дефектологију*. Београд:Универзитет у Београду-Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију ИСБН 978-86-6203-075-7 (стр. 73-149)
2. Ковачевић, Ј. (2011). *Дете са посебним потребама у редовној школи*. Београд: Универзитет у Београду-Учитељски факултет ИСБН 978-86-7849-147-4 (стр. 9-168).

■ САВРЕМЕНЕ ПЕДАГОШКЕ ТЕОРИЈЕ

Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: писмено, усмено и континуирана евалуација истраживачких задатака, активности на предавањима ■ Статус: изборни ■ Проф. др Ивица Радовановић

Циљ предмета: Упознавање са савременом педагошком мисли кроз анализу различитих концепција васпитања, педагошких школа и праваца. Оспособљавање за самосталну интерпретацију дела савремених педагога уз развијање критичког односа према идејама у савременим педагошким делима и разумевање друштвено-историјског контекста у коме настају. Развој способности разумевања и критичког сагледавања процеса развоја аутономне личности у контексту различитих теоријских оријентација.

Садржај предмета:

Теоријска настава

Појава различитих педагошких праваца крајем XIX и почетком XX века. Сврха, критеријуми и тешкоће у класификовању педагошких праваца. Основна изворишта индивидуалне педагогије и њених различитих варијанти (концепција: Елен Кеј). Настанак и различите варијанте социјалне педагогије (концепција: Паула Наторпа). Покушаји превазилажења противречности изражених у педагошким покретима индивидуалне и социјалне педагогије (концепције: Марије Монтесори и Џона Дјуија). Разматрање основних педагошких процеса на претпоставкама критичке педагогије и теорије самоодређења. Еманципаторска педагогија (концепције: Теодора Адорна и Филипа Меријеа). Савремене концепције васпитног рада наставника: Томаса Гордона, Вилијема Гласера и Алфија Кона.

Литература:

1. Адорно, Т. (2006). Васпитање после Аушвица. *Педагогија*, LXI (1), стр. 5-16.
2. Ками, К. (1983). Аутономија: циљ васпитања према Пијажеу, *Предшколско дете*, XIII(1-2), стр. 1-12.
3. Konig, E. i Zedler, P. (2001). *Теорије знаности о одгоју* (стр. 122-151), Zagreb: Educa.
4. Поткоњак, Н. (1996). 'Трећа педагогија' - утопија или стварност. *Настава и васпитање*, 45(2), стр. 228-240.
5. Поткоњак, Н. (2003). *XX век - ни „век детета“ ни век педагогије: има наде – XXI век*, друго допуњено издање (стр. 9-33, 37-51, 55-76, 82-87), Нови Сад: Савез педагошких друштава Војводине; Бања Лука: Педагошко друштво Републике Српске.
6. Тадић, А. (2019). *На дистанци од манипулације: Еманципаторска компонента васпитног рада наставника* (стр. 15-62, 70-80, 83-132), Београд: Институт за педагогију и андрагогију Филозофског факултета.
7. Тадић, А. и Бодрошки Спарису, Б. (2017). Васпитање као одговор на изазове савременог доба. У: *ВасПИТАЊЕ данас* (стр. 19-25), Београд: Филозофски факултет и Педагошко друштво Србије.

1. Трнавац, Н. (2005). Различити покушаји класификовања савремених концепција васпитања, *Педагошка стварност*, Нови Сад, 60, (1-2), стр. 20-32.

■ СТРАТЕГИЈЕ УСПЕШНОГ УЧЕЊА

■ Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: писмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Невена Буђевац

Циљ предмета је да студентима помогне у савладавању техника успешног учења, што је значајно, како са становишта успешног савладавања школских и других садржаја током и након студија, тако и са становишта њихове будуће улоге наставника/васпитача који треба деци да помогне да науче да уче. Овај циљ ће бити остварен кроз пружање прилике студентима да практично примене принципе успешног учења о којима ће бити речи током уводног дела сваког часа.

Садржај предмета: временска организација учења; мотивација и концентрација; самостално вредновање количине и квалитета наученог садржаја; превладавање стреса повезаног са испитом; методе читања; прављење бележака на основу текста; подвлачење текста; дефинисање основне теме текста; прављење резимеа текста; извлачење кључних речи; мнемотехнике.

Литература:

Колс М., Вајт Ч. И П. Браун (2004). *Научите да учите: активности и вежбе за развијање умећа учења, писања радова, есеја и реферата, полагање тестова и испита*. Београд: Креативни центар.

ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ У ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОЈ ДЕЛАТНОСТИ

■ Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: писмено, усмено, израда пројекта ■ Статус: изборни ■ проф. др Мирослава Ристић, проф. др Данимир Мандић

Циљ предмета

Упознавање студената са појмом дигиталне писмености, концептом примене дигиталних технологија у васпитно-образовном раду и начину развоја дигиталних компетенција. Развијање ставова одговорне комуникације и сарадње у дигиталном окружењу.

Садржај предмета

Теоријска настава

Дигиталне технологије и концепти писмености. Дигиталне компетенције и ЕУ. Дигиталне технологије и теорије учења. Настава подржана ефикасном применом дигиталних технологија. Зашто и како користити дигиталне технологије у образовању. Блумова дигитална таксономија. Улога дигиталне писмености у планирању наставе, реализацији и вредновању знања. Професионални развој запослених у образовању. Кључне компетенције ученика. Дигитални ресурси за продуктивност и комуникацију: веб портали, енциклопедије на мрежи, речници, е-књиге, алати за припрему наставе, алати за комуникацију. Унапређење наставе уз дигиталне технологије: улога мултимедије и хипермедије у диференцијацији наставе и индивидуализацији наставног процеса, интерактивне мултимедијалне апликације, интерактивно учење уз е-табеле, хибридна (комбинована) настава. Дигиталне технологије у праћењу и вредновању знања. Компетенције за креирање безбедног и стимулативног наставног окружења. Концепт обрнуте учионице. Безбедност ученика на интернету. Дигитални ризици. Правила безбедног понашања на интернету.

Студијски истраживачки рад

Креирање образовних видео туроријала за узорковане садржаје за концепт модела обрнуте учионице.

Литература:

1. Станојловић С., Мандић, Д. (2016). Хипермедији у настави и учењу. Учитељски факултет у Београду.
2. Берчански, П. и сар. (2013). Школа будућности 2. Београд. Чигоја штампа.

3. Matijević, M. (2014). Učitelji, nastavnici i pedagozi između ciljeva i evaluacije u nastavi. *Pedagogijska istraživanja*, 11(1), 59-74
4. ЗУОВ, МПНТРС, ЗВКОБ (2019): Оквир дигиталних компетенција - Наставник за дигитално доба (доступно на: https://zuov.gov.rs/wp-content/uploads/2019/08/2019_ODK_Nastavnik-za-digitalno-doba.pdf)
5. Попадић, Д., & Кузмановић, Д. (2016). Млади у свету интернета: коришћење дигиталне технологије, ризици и заступљеност дигиталног насиља међу ученицима у Србији. *Београд: Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије*.
6. <https://netpatrola.rs/>

РАЧУНАРИ У САВРЕМЕНОМ ДРУШТВУ

■ Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: писмено, усмено, израда пројекта ■ Статус: изборни ■ проф. др Данимир Мандић, проф. др Мирослава Ристић (само за полазнике Програма рачунарство и информатика у основној школи)

Циљ предмета

Настава предмета Рачунари у савременом друштву треба да омогући студентима сагледавање на који начи нове рачунарске технологије утичу на друштво у коме живимо.

Садржај предмета

Теоријска настава

Информационе технологије у савременом друштву. Карактеристике индустријског и информатичког друштва. Типови информационих система. Зашто су важни информациони системи. Глобална платформа заснована вебу. Етика, приватност и заштита информација. Одговорност и ИКТ. Својинска права над рачунарском софтвером. Ауторско право или право на копирање? Управљање подацима и знањем. Е-пословање. Е-трговина. Е-учење. Бежичне технологије. Мобилно рачунарство. Свеприсутно рачунарство. Бежична безбедност. Информационе технологије и образовање. Информационе технологије и култура. Студенти и ђаци у информатичком друштву. Нове информационе технологије.

Литература:

1. Тодоровић, А. Л. (2017). *Дискурс нових технологија*. Clio, Београд
2. Rainer, R. K., & Turban, E. (2009). *Uvod u informacione sisteme*. Data status.
3. Ganc, D., & Ročester, G. B. (2007). *Pirati digitalnog doba*. Clio, Beograd.
4. Džonson, D. (2006). *Kompjuterska etika*. Beograd: Službeni glasnik.
5. Ćukušić, M., & Jadrić, M. (2012). *E-učenje: koncept i primjena*. Zagreb: Školska knjiga.

АРХИТЕКТУРА РАЧУНАРА И РАЧУНАРСКЕ МРЕЖЕ

■ Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: писмено, усмено, израда пројекта ■ Статус: изборни ■ проф. др Данимир Мандић (само за полазнике Програма рачунарство и информатика у основној школи)

Циљ предмета

Настава предмета треба да омогући студентима овладавање основним појмовима везаним за стандардне модуле као градивне елементе компонената рачунара као и појмовима архитектура, организација рачунара и рачунарске мреже.

Садржај предмета

Теоријска настава

Дефинисање појма архитектуре рачунара и рачунарске мреже. Одређивање рачунарске архитектуре имајући у виду тип програма (софтвера) који ће се на њему извршавати (пословни, научни, образовни, опште намене, итд). Информационо-комуникациони уређаји, јединство хардвера и

софтвера, подешавање радног окружења, организација података. Одређивање главне компоненте или подсистема једне рачунарске архитектуре: улазно/излазни уређаји, складиштење (примарна и секундарна меморија), комуникација, контрола и процесирање. Матична плоча рачунара, магистрале података, врсте и улога интерфејса. Врсте и карактеристике видео адаптера и монитора. Врсте и карактеристике штампача, плотера и других излазних уређаја. Шта се све, осим рачунара, у рачунарској мрежи може наћи: хабови (разводници), свичеви (скретнице) и рутери (усмеривачи). Коришћење различите технологије може се користити за пренос података са једног места на друго, укључујући каблове, радио таласе и микроталасни пренос. Подела рачунарских мрежа према опсегу који покривају, топологије мрежа и заштита података у рачунарским мрежама. Администрирање и конфигурисање мрежа. Концепт рачунарског облака (енг. Cloud Computing). Рачунарски облак у образовању. Безбедност у рачунарском облаку.

Литература:

1. Мандић, Данимир, и Ристић, Мирослава (2011). *Европски стандарди информатичких компетенција*, Чигоја штампа, Београд.
2. Вујин В. (2013). *Електронско образовање у рачунарском облаку*. Задужбина Андрејевић. Београд.

Изборни предметни курс I

■ ПРАВОПИС И КЊИЖЕВНОЈЕЗИЧКА НОРМА

■ Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: писмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Горан Зељић, проф. др Бојана Милосављевић ■

Циљ предмета: Упознавање студената са правописом српског језика и стицање знања о књижевнојезичкој норми стандардног српског језика.

Садржај предмета: I Историјски преглед правописа српског језика (Историјат српског правописног кодификовања; Циљ и сврха стандарднојезичког нормирања језика; Особине важећег *Правописа српскога језика* као приручника који негује културу употребе језика). II Писма: српска ћирилица и српска латиница (Историја српске ћирилице; Стандардна ћирилица као традиционално српско писмо). III Фонетска правописна норма (Правилно писање гласова Ј и Х; Правописна правила у вези са гласовним променама и алтернацијама). IV Писање великих и малих слова (Основни узуси у вези са употребом великих слова; Правописно дозвољени дублети и недоумице при употреби малих или великих слова; Скраћенице). V Спојено и одвојено писање речи (Сложенице и полусложенице; Именице с префиксима и префиксоидима; Осамостаљени форманти; Спојеви предлога и других речи; Негација); VI Интерпункција (Правописна правила употребе реченичних знакова; Помоћни правописни знаци).

Литература:

1. **Правопис 1993:** Митар Пешикан, Мато Пижурица и Јован Јерковић, *Правопис српског језика*. Нови Сад: Матица српска, 48–78, 254–295.
2. **Правопис 2002:** Митар Пешикан, Мато Пижурица и Јован Јерковић, *Правопис српског језика – приручник за школе*. Нови Сад: Матица српска; Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 15–159.
3. **Правопис 2011:** Митар Пешикан, Јован Јерковић и Мато Пижурица, *Правопис српског језика*. Нови Сад: Матица српска, стр. 15–160.
4. **Правопис 1960:** Група аутора, *Правопис српскохрватског језика*. Нови Сад: Матица српска; Загреб: Матица хрватска, 15–23, 91–129.

■ ПРАВОПИС И КЊИЖЕВНОЈЕЗИЧКА НОРМА У РУМУНСКОМ ЈЕЗИКУ

■ Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: писмено и усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Вирђинија Поповић ■

Циљ предмета

У оквиру овог курса студенти треба да савладају румунски правопис и правилно користе интерпункцијске знакове румунског језика. Систематизовати наставно градиво из правописа да би се оно аутоматизовало код студената до те мере, да га у пракси правилно употребљавају, јер и правописни део спада у језичку културу.

Исход предмета

Упознавање студената са последњим променама у правопису румунског језика. Оспособљеност студената да правилно пишу на румунском језику.

Садржај предмета

Фонолошка основа румунског правописа. Фонетско и етимолошко писање. Карактеристике румунског правописа у односу на изговор. Правописни принципи: фонолошки и етимолошки принцип. Знакови интерпункције: правила за употребу знакова интерпункције. Правила у коришћењу правописних и интерпункцијских знакова (апостроф, коса црта, тачка, зарез, тачка и зарез, две тачке, знак узвика и знак питања, линија за дијалог, три тачке, наводници, заграде). Коришћење румунске кратиме (цртице) у писању. Писање са два *i* и са три *i*. Упознавање са најпознатијим делима Румунске академије наука и Института за лингвистику Јоргу Јордан- Ал. Росети (речници, енциклопедије, монографије) у виду њиховог правилног коришћења. Одступања од правописних норми.

Практична настава

Вежбе, Други облици наставе,
Вежбе прате основни садржај предавања. На вежбама се користе практични језички текстови на којима студенти препознају одступања од правописних норми румунског језика.

Литература

1. *** (2010). *DOOM: Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*. Academia Română. București: Editura Univers Enciclopedic.
2. *** (2005). *DOOM2*, București: Ed. Univers Enciclopedic.
3. Avram, M. (1997). *Ortografie pentru toți. 30 de dificultăți*, ediția I, București, Editura Academiei (ediția a II-a: Chișinău, Editura Litera.
4. Beldescu, G. (2004). *Punctuația în limba română*. București: Editura Gramar.
5. Vasilache, Gh. N. (2011). *Ghid de ortografie, ortoepie și morfosintaxă a limbii române*. Exerciții, teste și soluții, Iași: Editura Polirom.

■ ОБРАЗОВАЊЕ ЗА ДЕМОКРАТИЈУ И ГРАЂАНСКО ДРУШТВО

■ Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: писмено и усмено

■ Статус: изборни ■ проф. др Данијела Костадиновић, проф. др Дејан Вук Станковић, доц. др Иљаз Османлић

Циљ предмета:

Програм образовања за демократију и грађанско друштво има за циљ да студенти стекну социолошка знања о демократији и грађанском друштву. образовање треба да буде темељ демократизације друштва, а односи се на стицање знања, развијања способности и вештина и усвајање вредности које су претпоставке за целовит развој личности. Овакво образовање и васпитање има за циљ да створи активног грађанина као, најважнијег, субјекта демократских процеса.

Исход предмета: Оспособљеност студената за разликовање основних појмова, приступа и модела промовисања и заштите људских права и остваривања демократских вредности; критичку анализу повезаности остваривања људских права са демократизацијом образовног система; критички избор начина за активно учешће у трансформацији образовних и других јавних установа у демократске.

Садржај предмета:

Појам демократије. Представничка демократија. Глобално ширење либералне демократије. Парадокс демократије. Настанак и развој грађанског друштва и порекло појма. Класични модели грађанског друштва. Демократија и грађанско друштво. Кратка етимологија појма. Пет модела грађанског друштва. Однос државе и грађанског друштва. Појам грађанин. Грађански живот, политика и власт. Култура и грађанско друштво. Грађанско друштво и нове демократије. Демократски потенцијал и грађанско друштво. Грађанин као појединац и носилац примарних интересних група. Трећи сектор невладине организације и удружења. Контрверзе неолибералне концепције развоја грађанског друштва. Неки начелни проблеми развоја грађанског друштва и његовог образовно - васпитног система. Функционисање друштвених установа зависи од просвећености појединаца. Глобализација и образовање. Прилагођавање образовног система концепту грађанског друштва. образовање о темељним вредностима грађанског друштва. Васпитање активног грађанина. Бит образовно-васпитних програма у грађанском друштву.

Литература:

Вебер, Макс (2013). *Протестантска етика и дух капитализма*. Београд: Филип Вишњић Османлић, Иљаз (2016). *Социологија-избор радова*. Нови Пазар: , Мерак"

Османлић, Иљаз (2011). *Развој грађанског друштва и образовање*. Београд: Учитељски факултет

Пауновић, М., Кривокапић, Б., Крстић, И. (2007). *Основи међународних људских права*. Београд: Мегатренд универзитет

Мрђеновић, Д. (прир., 2011). *Темељи модерне демократије: избор декларација и повеља о људским правима (1215-1990)*. Београд: Завод за уџбенике, Досије

Марковић, Р. (2009). *Уставно право и политичке институције*, 13. осавремењено издање. Београд: Правни факултет, Службени гласник

■ ГЕОМЕТРИЈСКИ ОБЈЕКТИ У РАВНИ И ПРОСТОРУ

Семестар: 2 ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Статус: изборни ■ Полагање испита: писмено и усмено ■ проф. др Јелена Станковић

Циљ предмета: Циљ је да студенти боље упознају најважније геометријске објекте у равни и простору: линије, фигуре и тела, и разумеју њихове узајамне односе. Поменути геометријски објекти имају значајно место у настави геометрије у основној школи.

Исход предмета: Очекује се да студенти, овладавањем теоријским и практичним садржајима курса буду оспособљени да предају сложеније геометријске садржаје који су везани за планиметрију и стереометрију.

Садржај предмета:

Теоријска настава

Основни геометријски објекти у равни и простору: дуж, угао, полигон, полиедар. Обртна тела. Мерење дужине дужи. Појам површине равне фигуре. Појам запремине тела.

Троугао, четвороугао, површина троугла и четвороугла, круг, површина круга, кружног исечка и кружног одсечка, призма и пирамида, површина и запремина призме, површина и запремина пирамиде и зарубљене пирамиде, ваљак, површина и запремина ваљка, купа, површина и запремина купе и зарубљене купе, лопта, површина лопте, сферне калоте и појаса, запремина лопте, лоптиног исечка и одсечка. Проблеми везани за узајамне односе геометријских фигура у равни и тела.

Литература:

Основна:

1. Specht, E.J., Jones, H.T., Calkins, K.G., Rhoads, D.H. (2015). *Euclidean Geometry and its Subgeometries*. Birkhäuser Basel: Springer International Publishing Switzerland.

Шира:

1. Кечкић, Ј. (2018). *Математика са збирком задатака за 3. разред средње школе*. Београд: Завод за уџбенике.
2. Огњановић, С., Ивановић, Ж. (2008). *Математика 3 (збирка решених задатака за III разред гимназија и техничких школа)*. Београд: Круг
3. Богославов, В. (1999). *Збирка решених задатака из математике 3*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

■ КЕРАМИКА У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ I

■ Семестар: 2 ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: усмено и практично ■ Статус: изборни ■ Борис Богдановић, дипл. сликар-керамичар; доц. др Вера Вечански

Напомена: Курс се реализује само на смеру за образовања учитеља, у групи до 25 студената.

Циљ курса: Упознавање са основама керамике и овладавање основним знањима, вештинама и поступцима керамичког обликовања који су примењиви у раду са децом млађег основношколског узраста у условима рада у основној школи када се не поседује професионална опрема.

Садржај курса: У оквиру прве године учења (Керамика у основној школи I) обрадиће се следећи садржаји: Технологија керамике и керамичких материјала (природа и одржавање материјала, процеси припреме, израде и печења); Основне технике моделовања и грађења тродимензионалне и дводимензионалне форме у глини (техника бушења из кугле, техника модуларне изградње – глистице, техника моделовања из плоча); Једноставне технике текстурално-рељефне обраде површине (израда текстура отискивањем, израда рељефа моделовањем (штипкањем, боцкањем, притискањем...), једноставне зграфито технике); Комбиновање материјала у керамици (утискивање

материјала који могу да остану у глини).

Програм овог предмета је конципиран тако да ће студенти који се и у наредној години студија буду определили за изборни предмет *Керамика у основној школи II* бити у могућности да своје знање надограде и прошире новим темама и начинима рада из области керамичког обликовања.

Литература:

- Вукајловић, П., Вукајловић, К. и Вукајловић, С. (2005). *Керамика за почетнике*. Београд: ЗУНС.
- Душковић, В. (ур.) (2009). *Стари занати у Србији*. Београд: Етнографски музеј.

■ КАМЕРНА МУЗИКА I

■ Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ др Радмила Стојановић

Напомена: Примењује се специјално конципиран алтернативни облик наставе (примарно практичан и секундарно теоријски) за пет (5) студената у групи уз могућност проширења групе према процени професора.

Циљ предмета: (1) Подстицање мотивације код студената са основним и/или средњошколским музичким образовањем и студената који показују интересовање за музичку уметност са високим музичким способностима путем камерног музицирања - извођење музике у мањим музичким групама/ансамблима погодним за рад са децом учитеља/васпитача на лепши, перспективнији и приступачнији начин (*перформанс метод*) и (2) промовисање недовољно афирмисане уметничке музике међу младима путем камерног музицирања (вокално, инструментално и/или вокално – инструментално) са инвентивном применом одабраних елемената мултимедије.

Садржај предмета: Увод у природу иновативног предмета и историју камерне музике са слушањем музике. О интерпретацији, историји пијанизма, о извођаштву, дискусија... Увод у главне карактеристике и специфичности камерног музицирања у групи/ансамблу од две особе (дуо), три особе (трио), четири особе (квартет), пет особа (квинтет) и тд.; функционисање осталих камерних форми (камерни хор, камерни оркестар, камерна опера и тд); сврсисходност примене мултимедије у реализацији музичког дела (говор, покрет, плес, слика, интерактивност...); принципи и етапе процеса савладавања музичког дела и музичко-сценског наступа; аспект игре; сценско понашање, креирање и реализација музичко-сценског наступа (*перформанс метод*) и др.

Програм камерне музике обухвата дела свих музичких епоха и стилова према расположивој конфигурацији камерног састава, музичко-техничких способности студената и њихове преференције. Испит је усменог карактера у неком облику јавног наступа (пригодна свечаност, интерни час, јавни час, свечани концерт).

Камерна музика I је намењена студентима прве године учитељског/васпитачког смера.

Литература:

1. Барачков, М (1969): *Популарна музика великих мајстора* (аранжмани за хармонику), Раднички универзитет, Књажевац.
2. Bodenmann, Н. (1966): *Klaine Werke grosser Meister fur Sopran - Blockflöten* (одабране композиције), Edition melodie, Anton Peterer, Zürich, Switzerland.
3. Вукомановић, Н., Мишев, С., Стојановић, Г. (1996): *Музика II* (одабране композиције), Просветни преглед, Београд.
4. Krainis, В. (1962): *The Recorder Song Book* (одабране композиције), Galaxy Music Corporation, New York
5. Стојановић, Р. (2008): Улога камерне музике у образовању учитеља. *Педагогија*, бр. 1 (2008), год. LXIII, стр. 98 – 106 (UDK: 371.14).

ХОР I

■ Семестар: 2. ■ Фонд часова: 0 + 45 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ Ана Ћосовић

Циљ предмета: Учешћем у хору Учитељског факултета развијају се певачке способности студената, али и, пре свега, подстиче креативност у музичкој интерпретацији. У складу са својим гласовним предиспозицијама студенти стичу вештину вишегласног певања у ансамблу, а затим искуствено пролазе процес припремања (пробе) и финализацију (јавни наступ/концерт) извођења хорских дела. Пролазећи кроз процес извођења, проширују се знања у области хорске литературе, епохе и стила, те одговарајућег начина интерпретације.

Садржај предмета: Вишегласно певање у ансамблу, процес припреме и финализација (јавни наступ) извођења хорских дела. Упознавање са хорском литературом, епохама и стилевима, односно начинима интерпретације.

Обавезе студената су редовни долазак на вежбе/пробе и учешће у јавним наступима хора (пригодне свечаности, завршни концерт).

Нотна литература:

Гаудеамус игитур. Боже правде. Химна св. Сави. Мокрањац С. *Тебе појем.* Симић, В.: *Пошла мома на воду.* Толингер, Р.: *Одби се грана.* Манојловић, К.: *Успаванка.* Бетовен, Л.В.: *Жртвена песма.* Мокрањац С.: *II руковат.* Аркаделт Ј.: *Аве Марија.* Бајић И.: *Српкиња.* Моцарт В.А.: *Проба за концерт.* Handel, G.F.: *Canticorum iubilo.* Codaly, Z.: *Cohors Generosa.* O.di Lasso: *Ne proicias me.*

■ ПЛИВАЊЕ

■ Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 (15+15) ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: практично и теоријско ■ Статус: изборни ■ проф. др Драган Мартиновић и доц. др Драган Бранковић

Циљ предмета: Настава Пливања треба да омогући студентима, будућим наставницима, да стекну нова знања, вештине и способности али и да унапреде и усаврше већ постојећа. Предмет ће омогућити студентима да схвате значај пливања и других вештина на води, како са аспекта индивидуалног напретка, тако и као неопходног услова за своју безбедност и безбедност деце са којом ће радити.

Садржај предмета: Програм Пливања усмерен је на две тематске целине: Теоријска сазнања о основним техникама пливања, спасавања дављеника и пружања прве помоћи и Практична знања и вештине која ће студенте упознати са основама технике пливања и методиком обучавања и усавршавања одговарајућих техника пливања (слободни стил – краул, леђни стил и прсно пливање); могућностима транспорта у води – бочно пливање; роњењем; скоковима у воду (на ноге и на главу) и спасавањем и оживљавањем утопљеника.

Литература:

- Милошевић, Д., Међедовић, Е. и Мартиновић, Д. (2007). *Пливање.* Нови Пазар: Форум универзитетских наставника и научних сарадника.
- Counsilman, E. J. (1978). *Наука о пливању.* Београд: НИП Спортска књига